

Република Македонија
Министерство за финансии

КВАРТАЛЕН ЕКОНОМСКИ ИЗВЕШТАЈ
К-1-2012

Резиме

- Во К-1-2012 година, **реалниот БДП** забележа пад од 1,4% на годишна основа. Ваквиот пад делумно се должи на високата споредбена основа, односно високиот економски раст од 6,3% забележан истиот квартал претходната година, делумно на намалената екстерна побарувачка што резултираше со висок пад на индустриското производство, но и на лошите временски услови кои преовладуваа одреден период во односниот квартал;
- **Стапката на невработеност** во К-1-2012 изнесува 31,6%, додека стапката на вработеност изнесува 38,6%;
- **Стапката на инфлација** во К-1-2012 забележа забавен раст од 2,6% во однос на истиот квартал 2011 година, мерена според индексот на трошоци на живот;
- Просечната **брuto плата** во К-1-2012 изнесува 30.634 денари и забележа номинален раст од 0,8% додека на реална основа истата забележа пад од 2,6%;
- **Вкупните буџетски приходи** во К-1-2012 се повисоки за 1,2% и **вкупните буџетски расходи** се повисоки за 3,4% во однос на истиот квартал 2011 година;
- Кварталниот раст на вкупниот **депозитен потенцијал на банките** во К-1-2012 изнесува 1,7%, додека **кредитната активност на банките** кон недржавниот сектор бележи стапка на раст од 1,8% на квартално ниво;
- **Македонскиот берзански индекс МБИ-10** се зголеми за 2,6% во однос на декември 2011 година;
- Во К-1-2012 на годишно ниво (к/к-4), забележана е **контракција на извозот** од 2,7% и **увозот** за 7,3%, со што вкупната **надворешно-трговска размена** изразена во евра забележа пад од 5,5%;
- **Трговската отвореност** на Република Македонија во К-1-2012 изнесува 105,4%, што укажува на надолно поместување на нивото од истиот квартал претходната година за 7,2 п.п..

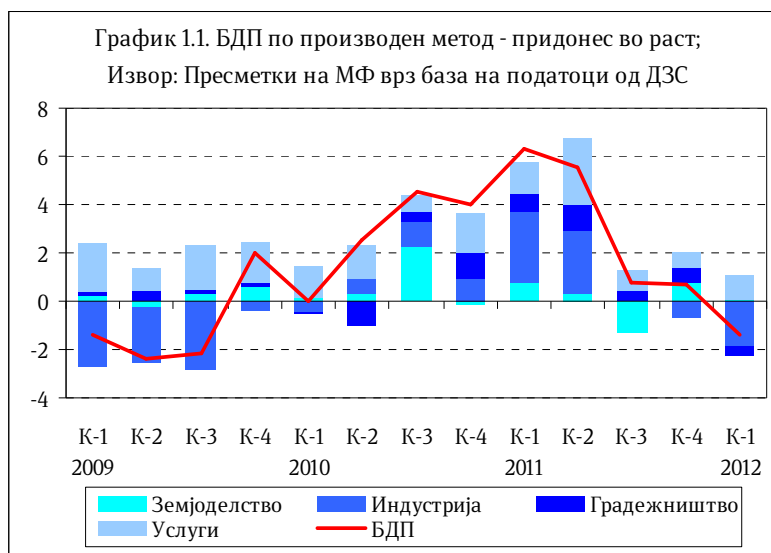
1. Макроекономски трендови и реален сектор

Во К-1-2012 година, **реалниот БДП** забележа пад од 1,4% на годишна основа. Ваквиот пад делумно се должи на високата споредбена основа, односно високиот економски раст од 6,3% забележан истиот квартал претходната година, делумно на намалената екстерна побарувачка што резултираше со висок пад на индустриското производство, но и на лошите временски услови кои преовладуваа одреден период во односниот квартал.

Номиналниот раст на БДП во К-1-2012 година изнесува 0,9% споредено со истиот квартал претходната година, што имплицира дека БДП дефлаторот изнесува 2,3%.

Реалниот раст на БДП во К-1-2012 година споредено со претходниот квартал изнесува -20,2%, и во голема мера се должи на негативните сезонски влијанија. Така, сезонско прилагодениот квартален раст на БДП во К-1 изнесува -1,1%.

Анализирано според **производната страна на БДП**, највисок раст во К-1-2012 е остварен во секторот Хотели и ресторани од 5,8%. Секторот Финансиски услуги остварува позитивна стапка на раст втор квартал по ред и во К-1-2012 година изнесува 3%. Секторот Јавна управа продолжува со умерен позитивен раст и во К-1-2012 година, кога е

регистравана стапка на раст од 2,3%. Во секторот Земјоделство е забележан раст од 1%, а секторот Трговија има остварено благ раст од 0,3%. Во секторот Сообраќај, складирање и врски растот е негативен, но минимален, од 0,1%, што потекнува од падот на индустриската активност.

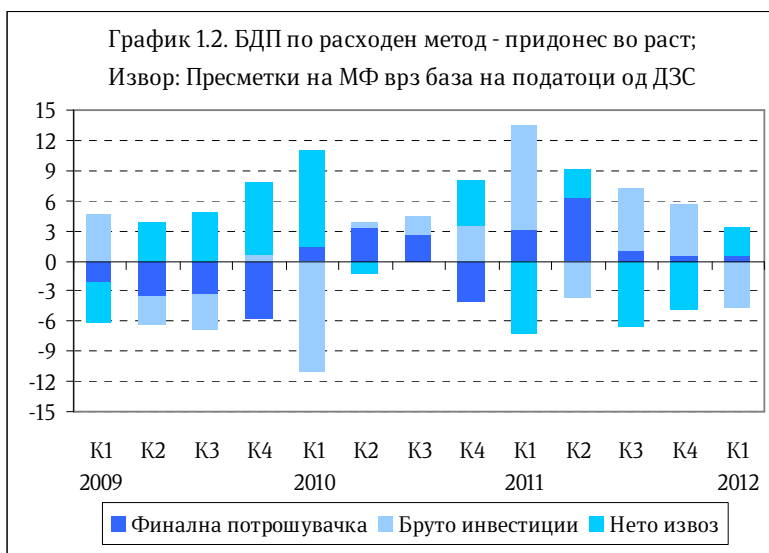
Во секторот Индустија е забележан пад од 9,6%, кој се надоврзува на падот од 4,1% претходниот квартал, што коинцидира со значително забавената активност на економијата на ЕУ во изминатите два квартали, во рамки на која одреден дел од земјите регистрираа пад на економската активност.

Секторот Градежништво по високите стапки на раст во претходните квартали, во К-1-2012 забележа пад од 9,8%, што соодветствува со падот на вредноста на извршени градежни работи. Ова во голем дел е резултат на лошите временски услови кои преовладуваа во овој период, но и високата споредбена основа, со оглед дека претходната година беше остварен висок раст од околу 22%.

Намалувањето на стапката на **индустриското производство**¹ во К-1-2012, главно се должи на намалувањето на производството на кокс и рафинирани нафтени материјали (49,1%), производството на електрична опрема (47,5%), производство на моторни возила (27,3%), вадење на други руди и камен (24,8%), производство на мебел (22,9%), производството на други неметални минерали (22,6%), производство на облека (19,6%), снабдување со електрична енергија (17,6%), производство на хемикалии и хемиски производи (14,6%), рударство и вадење на камен (10,4%) и производството на основни фармацевтски производи (1,6%). Од аспект на структурата на индексот на индустриското производство, кај 66,9% од гранките е забележан пад.

Од друга страна, раст е остварен кај: производство на фабрикувани метални производи (50,1%), производство на кожа (39,3%), производство на производи од гума (26,9%), производи на машини и уреди н.е.с. (21,9%), производство на тутун (16,8%), производство на текстил (13,7%), вадење на руди на метал (5,2%), производството на прехранбени производи (5,2%) и производството на пијалаци (4,6%).

Анализирано според **расходната страна**, финалната потрошувачка во К-1-2012 година забележа раст од 0,5%, што се должи на растот на личната потрошувачка од 0,7%. Јавната потрошувачка има неутрален придонес кон растот на финалната потрошувачка, за разлика од негативниот придонес на јавната потрошувачка во претходните два квартали.

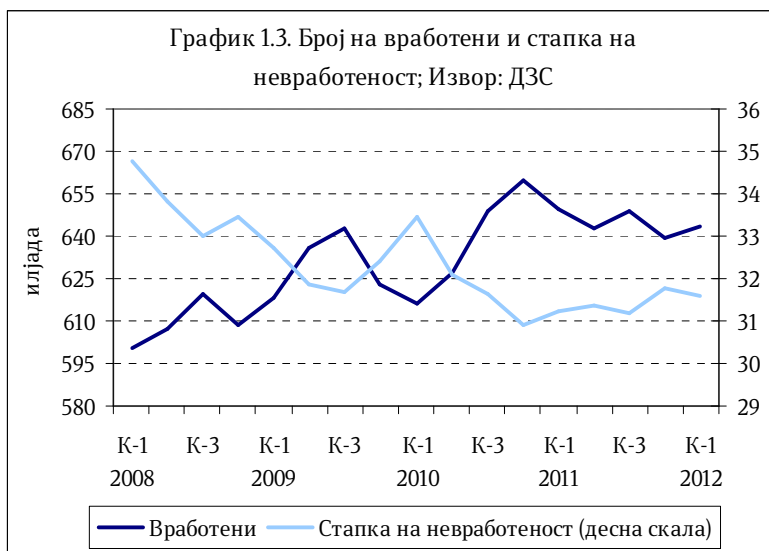
Растот на личната потрошувачка е во согласност со движењата во трговијата, поттикнат од високиот раст на приватните трансфери (во првите два месеци од годината) и забрзувањето на растот на кредитирање на населението.

Бруто инвестициите во К-1-2012 година забележаа пад од околу 19% и во голема мера е резултат на високата споредбена основа, т.е. огромниот раст (65,6%) на бруто инвестициите истиот квартал претходната година. Падот на бруто инвестициите соодветствува со падот на активноста во градежништвото, падот на производството на капитални производи и слично.

¹ Пресметан врз основа на месечното соопштение Индекс на индустриското производство.

Намалената екстерна побарувачка резултираше со пад и на надворешно трговската размена, при што извозот на стоки и услуги забележа намалување од 1,6%, и консеквентно, увозот забележа пад од 2,8% на реална основа.

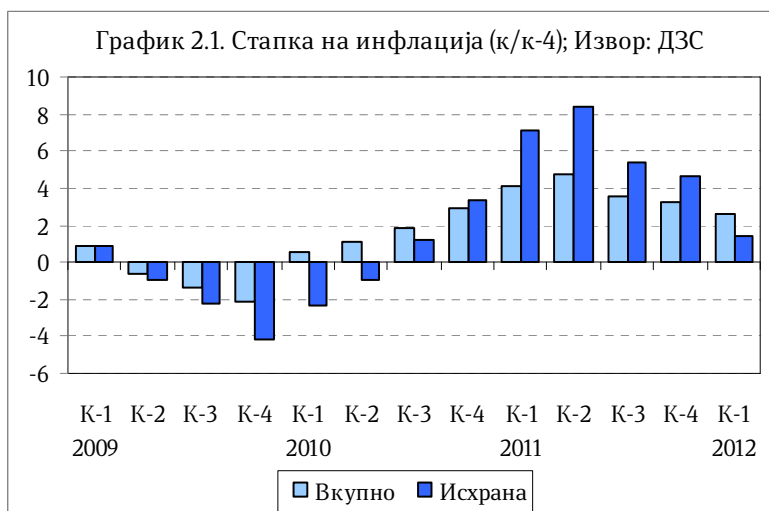
Според [Анкета на работна сила](#), бројот на вработени во К-1-2012 е зголемен за 0,7% во однос на претходниот квартал, додека споредено со истиот квартал претходната година бројот на вработени е намален за 0,9%. Како резултат на ова, бројот на невработени е понизок за 0,2% во К-1-2012 во однос на претходниот квартал, додека споредено со истиот квартал претходната година бројот на невработени е повисок за 0,9%. Оттука, активното население во К-1-2012 е зголемено за 0,4% на квартална основа, односно е намалено за 0,3% на годишна основа.

Стапката на вработеност во К-1-2012 изнесува 38,6%, што претставува благо зголемување во однос на претходниот квартал, кога изнесуваше 38,5%. Стапката на невработеност во К-1-2012 изнесува 31,6% и е пониска за 0,2 п.п. споредено со претходниот квартал, додека повисока за 0,4 п.п. споредено со истиот квартал претходната година. Активното население во К-1-2012 претставува 56,4% од вкупното работоспособно население.

2. Цени, трошоци и продуктивност

[Стапката на инфлација](#), мерена според Индексот на трошоци на живот, во К-1-2012 изнесува 2,6% во однос на истиот квартал од 2011 година, што претставува забавен раст споредено со претходниот квартал (3,2%). Највисок раст на цените е забележан кај категоријата Домување од 6,8% што се должи најмногу на порастот на цените за греење од 10,3% и на цените на електричната енергија, од 11,6%. Растот на цените во категоријата Исхрана значително забави, од 4,7% во К4 2011 на 1,4% во К1 2012.

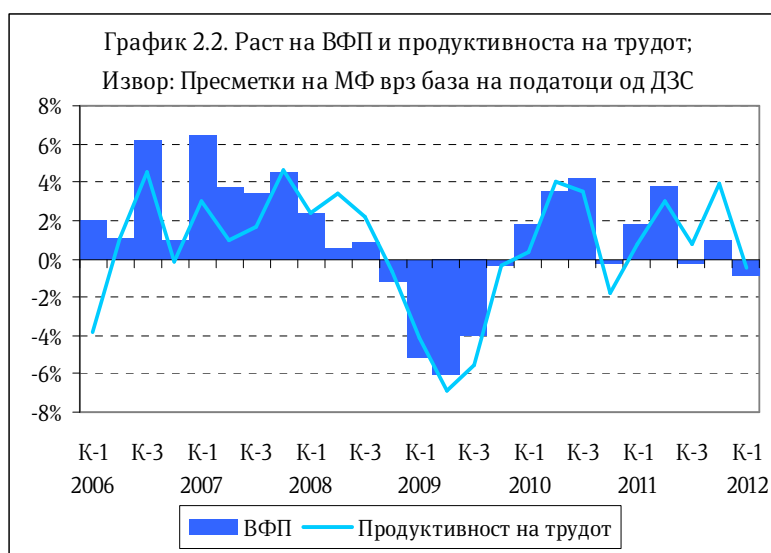
Во категоријата Сообраќајни средства и услуги се забележува раст од 3,6%, во голема мера како резултат на зголемените цени за течни горива и масла, додека во категоријата Ресторани и хотели цените се повисоки за 3%. Раст е остварен и кај категориите Хигиена и здравје од 1,8%, Облека и обувки од 1,6%, Административни и финансиски услуги од 1%, Култура и разонода од 0,7%. Цените во категоријата Тутун и пијалаци се непроменети.

Базичната инфлација (која го исклучува ефектот на храната и енергијата) во К-1-2012 година изнесува 1,3%, што е повисоко ниво за 0,3 п.п. споредено со базичната инфлација во претходниот квартал.

Цените на мало во К-1-2012 забележаа пораст од 3,2% споредено со истиот квартал од 2011 година. Најголем придонес во растот на цените на мало има категоријата Индустриски производи каде е забележан раст на цените од 4,4%, придонесувајќи со 2,4 п.п. во вкупниот раст на цените на мало. Во рамки на оваа категорија, највисок раст на цените е забележан кај непрехранбените производи од 6%. Прехранбените производи забележаа раст на цените од 2,4%. Малопродажната цена на пијалациите е зголемена за 0,4%. Малопродажните цени во категоријата Земјоделски производи забележаа благ пад од 0,1%.

Просечната **нето плата** во К-1-2012 изнесува 20.897 денари и е повисока во однос на истиот квартал 2011 година за 1% номинално. На реална основа нето платата бележи пад од 1,4%, (површината со сенка на График 2.2). Просечната **брuto плата** изнесува 30.634 денари и забележа номинален раст од 0,8% додека на реална основа истата забележа пад од 2,6%.

Падот на економската активност во К-1-2012 беше проследен со пад и на бројот на вработени. Сепак падот на вработеноста беше поумерен од падот на економската активност, што резултираше со пад на **продуктивноста на трудот** за 0,4%, по растот од 3,9% во претходниот квартал. Имено, во К-1-2012 е забележан минимален раст на физичкиот капитал од 0,1%. Ваквите тенденции на факторите на растот предизвикаа **вкупната факторска продуктивност (ВФП)** да забележи намалување од 0,8% во К-1-2012, по растот од 1% во претходниот квартал. На Графикот 2.2 е прикажан трендот на ВФП и продуктивноста на трудот.

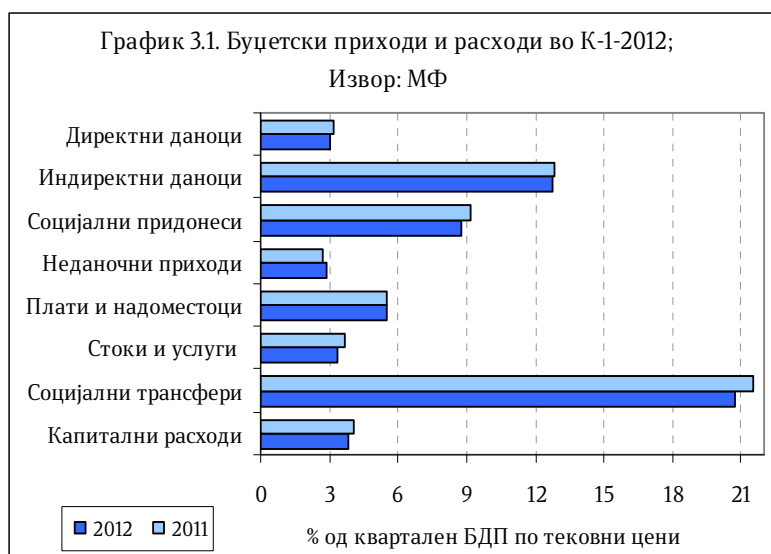

3. Фискален сектор

Во првиот квартал од 2012 година беше забележано повисоко остварување на буџетските приходи во однос на истиот квартал 2011 година, придружено со релативно повисоки буџетски расходи. Дефицитот на Буџетот изнесуваше 4.528 милиони денари во К-1-2012 или 4,4% од реализираниот БДП за овој квартал (дефицитот на Централниот буџет изнесуваше 3.475 милиони денари, односно 3,3% од БДП што е зголемување за 1,2 п.п. од претходниот квартал).

И во првиот квартал од 2012 година продолжи да се води контрациклична фискална политика насочена кон ублажување на последиците од светската економска криза врз македонската економија и задржување на макроекономската стабилност. Притоа, не беше загрозната фискалната одржливост на јавните финансии.

Вкупните **буџетски приходи** се повисоки за 1,2% споредено со истиот квартал од 2011 година, што најмногу се должи на поголемото остварување на придонесите за 3,4%, додека даночните приходи остварија поумерен раст, односно зголемување од 1,2%, а истовремено неданочните приходи беа пониски за 7,0%. Притоа беше забележана

незначително пониска наплата кај данокот на додадена вредност и кај акцизите, додека персоналниот данок и данокот на добивка остварија умерено зголемување, односно повисок пораст на приходите од царинските давачки за 15,2%. Приходите од ДДВ доминираат и претставуваат 53,8% од вкупните даночни приходи, во К-1-2012 се пониски за 0,4% споредено со истиот квартал 2011 година, односно пониски за 13,7 п.п. од остварувањето во претходниот квартал. Во структурата на бруто приходите од ДДВ се забележа зголемување на наплатата на ДДВ од увоз, додека ДДВ од прометот во земјата забележува пад од 4,3%, согласно прометот во трговијата, а засилена е и динамиката на поврат на ДДВ за 4,0%. Приходите од акцизи се пониски за 0,7% споредено со истиот квартал од 2011 година. Во рамки на директните даноци, кај данокот на добивка е забележано зголемување од 4,8% или 23,5 п.п. во однос на претходниот квартал (треба да се има предвид дека почнувајќи од април 2010 година е евидентиран приход за данок на исплатената дивиденда и друга распределба од добивката, што учествува со значаен процент во структурата на овој данок). Приходите од персоналниот данок на доход беа повисоки за 2,5% во споредба со претходната година. Гледано од аспект на структурно учество во БДП,

директните даноци, на годишна основа, го намалија своето учество во БДП за 0,2 п.п., додека кај индиректните даноци беше забележан раст од 0,1 п.п.

Наплатата на социјалните придонеси беше повисока за 3,4%, при што зголемување на наплатата беше забележана кај сите придонеси, односно кај придонесите за пензиско осигурување од 3,0%, кај придонесите за здравствено осигурување од 4,1%, а кај придонесите за вработување од 3,6%. Неданочните приходи, кои претставуваа 2,7% од вкупниот квартален БДП беа реализирани на пониско ниво за 7,0% во однос на истиот период од 2011 година.

Капиталните приходи за К-1-2012 на годишна основа беа повисоки за 40,2% (во овие приходи спаѓаат приходите од закуп на градежно земјиште, како и продажба на станови и приходи од дивиденди). Приходите по основ на донации се поголеми за 21,2%, споредено со К-1-2012.

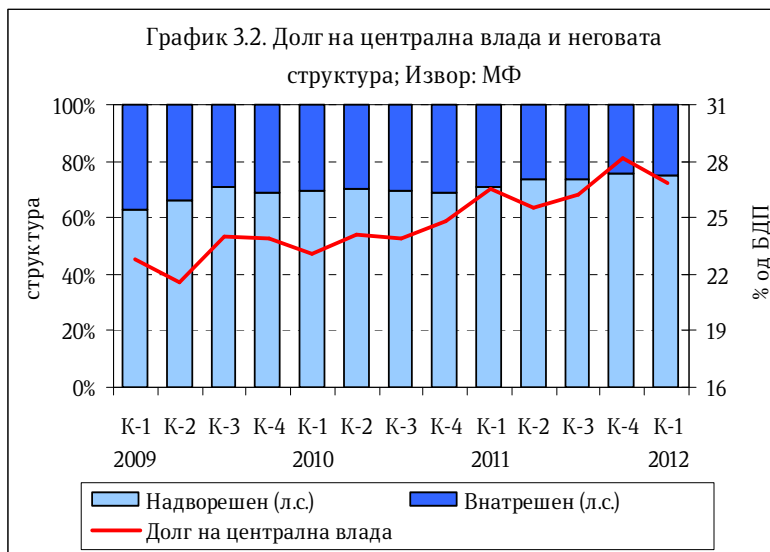
Во К-1-2012 вкупните **буџетски расходи** беа повисоки за 3,4% споредено со истиот квартал од 2011 година. Тековните расходи, кои претставуваа 88,4% од вкупните расходи, беа поголеми за 3,1% на годишна основа. Капиталните расходи кои учествуваа со 11,6% во вкупните расходи, беа повисоки за 5,0% споредено со К-1-2011 година, при што нивната реализација во К-1-2012 година беше со подобра динамика отколку во претходните години. Во рамки на тековните расходи, расходите за стоки и услуги беа зголемени за 7,0%, додека расходите за плати и надоместоци беа со релативно умерен пад, односно забележано беше нивно намалување од 1,3% во однос на истиот квартал лани. Средствата за трансфери, кои учествуваа со 61,0% во вкупните расходи, беа повисоки за 3,0% на годишна основа, а учеството на категоријата “Други трансфери“ во вкупните трансфери изнесуваше 22,3% (овде се вклучени трансферите кон локалната власт - блок и наменските дотации, како и други субвенции и трансфери). Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, кои учествуваа со 27,8% во вкупните расходи, беа извршени за 6,1% повеќе во однос на истиот квартал од 2011 година, односно помалку за 0,7% споредено со К-4 2011 година. Расходите за каматни плаќања беа зголемени за 48,0%, при што расходите по камати на домашен долг забележаа раст од 23,5%, а каматите за странскиот долг беа зголемени за 77,8%.

Фискалното оптоварување, мерено како утврден дел на буџетски приходи² во однос на номинален БДП, во К-1-2012 изнесуваше 27,3% и претставува зголемување од 0,7 п.п. во однос на К-4-2011. Вкупните буџетски расходи претставуваа 34,9% од БДП, што е за 4,7 п.п. повисок остварен износ во однос на К-4-2011.

Вкупниот **долг** на централната влада на крајот на К-1-2012 изнесуваше 26,8% од БДП, што претставуваше намалување од 1,4 п.п. во однос на К-4-2011 година. Учеството на надворешниот долг на централната влада во вкупниот долг на централната влада беше намалено за 0,8%, во однос на К-4-2011, додека учеството на внатрешниот долг на централната влада во вкупниот долг на централната влада беше зголемено за исто толку. Со тоа, учеството на внатрешниот долг на

² Вклучува даночни приходи, социјални придонеси, административни такси и давачки и патарини

централната влада беше зголемено на 25,1% од вкупниот долг на централната влада. Ваквата состојба укажува дека дополнителното задолжување, што е неминовно за водење поекспанзивна фискална политика, било надворешно или внатрешно, не би ја загрозило фискалната одржливост, при што е неопходна координација со монетарната политика. Здравата фискална политика е еден од Мастриските критериуми за конвергенција, со поставени граници на 3% од БДП за буџетскиот дефицит и 60% од БДП за државниот долг.

4. Монетарно-финансиски движења

Во првиот квартал од 2012 година монетарната политика остана непроменета. НБРМ ја задржа основната каматна стапка на нивото од 4% во услови на поволен макроекономски амбиент и ослабени инфлациски притисоци како резултат на забавувањето на растот на цените на храната.

Примарните пари³ во К-1-2012 забележаа пад на квартална основа од 9% во услови на пад на готовите пари во оптек и вкупната ликвидност на банките, од 7,3% и 10,3%, соодветно.

Во текот на првиот квартал на 2012 година беше забележано забавување на кварталниот раст на парична маса и на вкупниот депозитен потенцијал на банките. Најтесната парична маса **M1** забележа квартален пад од 3,2% во однос на К-4-2011, како резултат на падот на готовите пари во оптек и на депозитните пари, од 7,5% и 1,2%, соодветно. **Пошироките монетарни агрегати M2 и M4**, во К-1-2012 регистрираа забавен раст од 0,2% и 1%, соодветно, во однос на претходниот квартал главно како резултат на падот на депозитите во странска валута.

Растот на **вкупниот депозитен потенцијал**⁴ на банките забави во првиот квартал од годината, што се должи на падот на девизните депозити. Така, на квартална основа вкупните депозити се зголемија за 1,7% наспроти 3,4% во К-4-2011. Новото штедење во целост беше во домашна валута, при пад на депозитите во странска валута. Имено, денарските депозити се зголемија за 4,7% на квартална основа, додека девизните се намалија за 1,5% заради намалувањето на девизните заштеди на претпријатијата и домаќинствата.

³ Ги вклучува готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

⁴ Депозитите вклучуваат и пресметана камата

Од аспект на секторот, депозитите на домаќинствата остварија пораст од 2%, додека депозитите на претпријатијата се зголемија за само 0,7%. Новото штедење на домаќинствата е целосно во домашна валута што имаше позитивен придонес во натамошното намалување на степенот на евроизација на 47,2% (од 48,7% во К-4-2011) мерен преку учеството на девизните депозити во вкупниот депозитен потенцијал.

Според рочноста, краткорочните депозити во К-1-2012 забележаа раст од 1,6% во однос на претходниот квартал, додека растот на долгорочните депозити забрза на 5,3% (5% во К-4-2011).

Кредитната активност на банките кон недржавниот сектор,

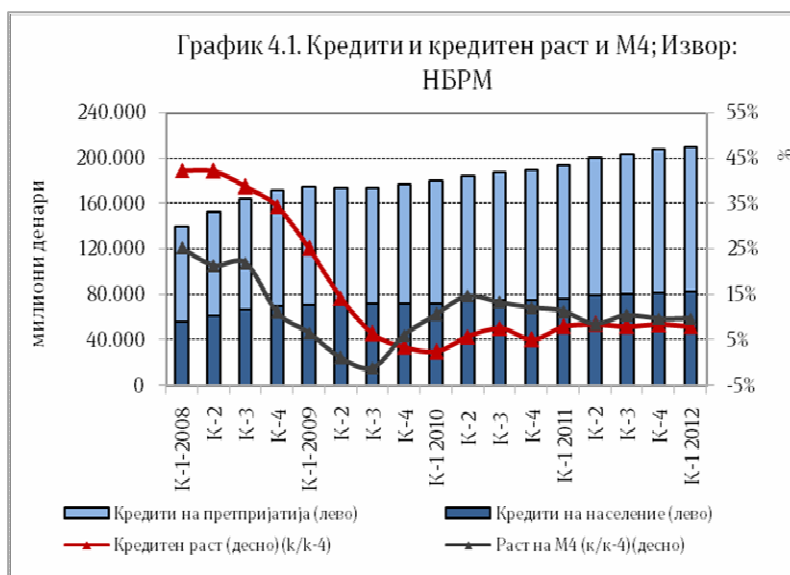
во К-1-2012 година бележи стапка на раст од 1,8% на квартално ниво, во услови на зголемено кредитирање на корпоративниот сектор и на секторот за домаќинства. Доминантен придонес во растот на кредитната активност имаше зголеменото

кредитирање на приватните претпријатија од 2,5% (придонес од 80,5%), додека растот на кредитите кон домаќинствата забави на 0,8% во однос на К-4-2011.

Од валутен аспект, кредитите во странска валута забележаа забавен раст од 1% на квартално ниво (наспроти растот од 3,4% во К-4-2011). Денарските кредити регистрираа квартален раст од 2,2% во К-1-2012.

Според рочноста, долгорочните кредити и понатаму се главен двигател на новото кредитирање на квартална основа и истите се зголемија за 2,1%, во однос на К-4-2011, додека краткорочните кредити се непроменети.

Во првиот квартал од 2012 година, НБРМ ја задржа основната **каматна стапка** непроменета на ниво од 4%. Каматните стапки на депозитните банки во К-1-2012 година забележаа одредени

кредитирање на приватните претпријатија од 2,5% (придонес од 80,5%), додека растот на кредитите кон домаќинствата забави на 0,8% во однос на К-4-2011.

Од валутен аспект, кредитите во странска валута забележаа забавен раст од 1% на квартално ниво (наспроти растот од 3,4% во К-4-2011). Денарските кредити регистрираа квартален раст од 2,2% во К-1-2012.

Според рочноста, долгорочните кредити и понатаму се главен двигател на новото кредитирање на квартална основа и истите се зголемија за 2,1%, во однос на К-4-2011, додека краткорочните кредити се непроменети.

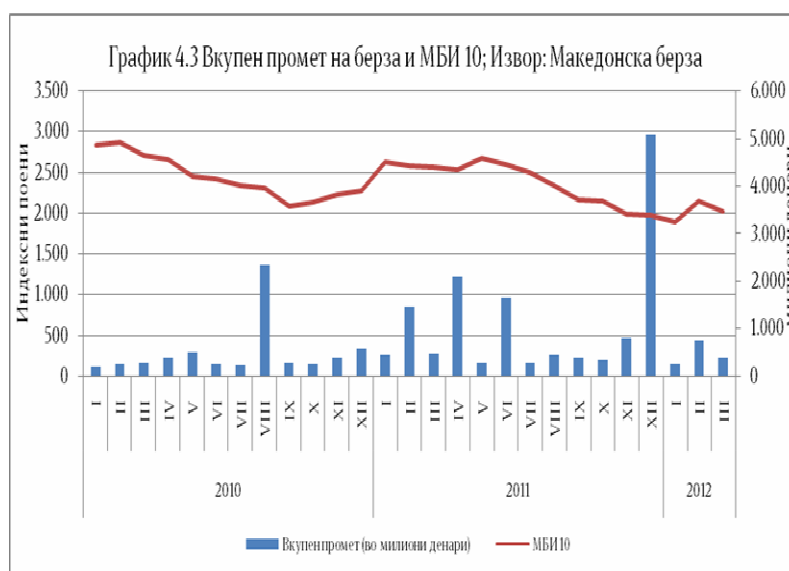
Во првиот квартал од 2012 година, НБРМ ја задржа основната **каматна стапка** непроменета на ниво од 4%. Каматните стапки на депозитните банки во К-1-2012 година забележаа одредени

поместувања. Имено, каматната стапка на депозитните банки на денарските кредити се намали за 0,1 п.п. и изнесува 8,7%. Со тоа продолжи трендот на намалување на оваа каматна стапка, кој започна на почетокот од 2010 година. Каматната стапка на девизните кредити, по регистрираниот подолг период на непроменетост, се намали за 0,2 п.п. и е на ниво од 7,2%. Од друга страна каматните стапки на денарските и девизните депозити се намалија на квартална основа за 0,3 п.п. и 0,2 п.п. соодветно и изнесуваат 5,4% и 2,4%, соодветно.

Каматната стапка на ново одобрените денарски кредити изнесува 7,9% и бележи квартален пад од 0,3 п.п., додека каматната стапка на ново одобрените девизни кредити бележи позначајно намалување од 0,4 п.п. и изнесува 6,7%. Каматната стапка на ново примените денарски депозити бележи висок пад од 0,5 п.п. во однос на К-4-2011 година и изнесува 3,2%, додека каматната стапка на ново примените девизни депозити е непроменета и изнесува 0,8%.

На **пазарот на капитал** во првиот квартал од годината се забележа раст на прометот остварен преку класично тргување од 22,8% во однос на К-4-2011. Сепак како резултат на понискиот износ на блок трансакции, вкупниот промет регистрира пад на квартална основа од 77,9%. Споредено со истиот период минатата година, класичното тргување забележа пад од 15,2%.

Македонскиот берзански индекс МБИ-10, како агрегатен показател на берзанските движења, се зголеми за 2,6% во однос на декември 2011 година, додека во однос на март 2011 година регистриран е пад од 21,2%.

5. Надворешен сектор и платен биланс

Во К-1-2012 година вкупната трговската размена со странство (фоб основа) изнесува 1.782 милиони евра и бележи поместување надолу за 5,5% во однос на истиот квартал од 2011 година, а се објаснува со високата споредбена основа од истиот квартал претходната година кога вкупната трговската размена со странство (фоб основа) била највисока гледано од 2003 година наваму.

Во К-1-2012 година **извозот** на стоки изнесува 693,5 милиони евра и во однос на истиот квартал од претходната година забележана е контракција од 2,7%, а се објаснува со високата споредбена основа од првиот квартал претходната година кога извозот бил еден од највисоките гледано од 2003 година наваму.

Анализирано по сектори на СМТК (Стандардна меѓународна трговска класификација), позитивни движења во извозот, споредено со К-1-2011 се забележуваат кај:

-машини и транспортни уреди за 49,9% (во рамки на кои категоријата индустриски машини и делови порасна за 203,9% или 21,4 милиони евра);

-пијалоци и тутун за 34,6% (пијалоци за 76% или 8,2 милиони евра и тутун за 14,4% или 3,2 милиони евра).

Од друга страна, негативни движења во извозот, споредено со К-1-2011, се забележуваат кај:

- минерални горива и мазива за 8,4% (во рамки на кои категоријата нафта и производи од нафта се намали за 4,3% или 2,0 милиони евра);

-хемиските производи за 10,1% (хемиски материи и метални производи за 11,2% или 12,9 милиони евра);

-производи класирани по материјалот за 6,1% (железо и челик за 3,8% или 6,1 милиони евра и изработки од метал за 38,7% или 3,9 милиони евра);

-производи за храна за 7,9% (овошје и зеленчук за 27,7% или 6,5 милиони евра).

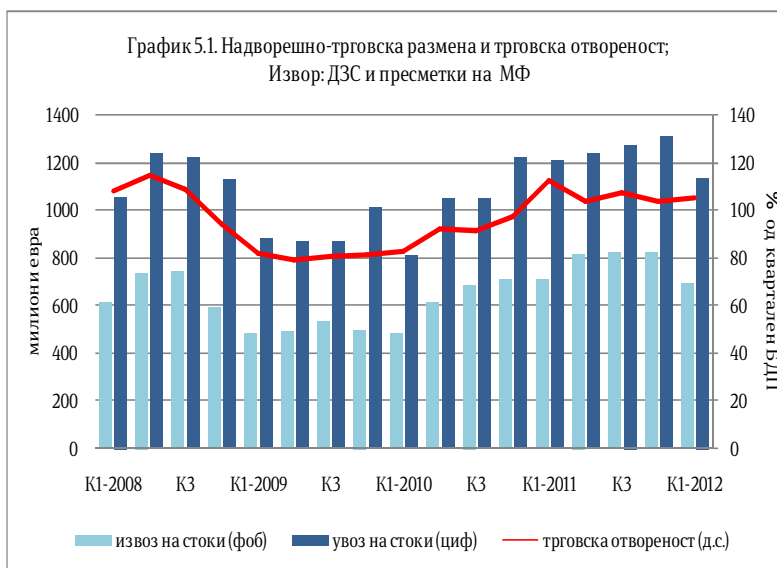
Во К-1-2012 година, гледано по економска намена најголемо учество во извозот имаат: стоките за индустриско производство (51,7%), потоа следуваат стоките за лична потрошувачка (32,2%), производите за инвестиции (9,3%) и енергијата (6,9%).

Увозот на стоки (Фоб) во К-1-2012 година изнесува 1.088,5 милиони евра и забележана е контракција од 7,3% (односно 85,5 милиони евра) во однос на К-1-2011 година, додека во однос на претходниот квартал, контракцијата изнесува 14%.

Анализирано по сектори на СМТК, најголемо позитивно придвижување на увозот во К-1-2012, споредено со К-1-2011, се забележува кај:

- минерални горива и мазива за 25,8%, пришто категоријата електрична енергија порасна за 65% или 29,2 милиони евра што се должи пред сè на ниските температури, а категоријата гас-природен или индустриски се зголеми за 61,3% или 15,3 милиони евра;

- пијалоци и тутун за 82,4%, пришто категоријата тутун и преработки од тутун се зголеми за 203,1% или 6,3 милиони евра;

- суровини освен гориво за 16,6%, пришто категоријата метална руда и метални отпадоци се зголеми за 20,5% или 8,7 милиони евра;
- производи за храна за 6,7% пришто категоријата жита и преработки од жита порасна за 24,7% или 4,6 милиони евра, додека категоријата месо и преработки од месо за 17,9% или 3,8 милиони евра.

Најголемо негативно придвижување на увозот во К-1-2012 се забележува кај:

- производи класирани по материјалот за 24,1% (пришто се забележува намалување кај категориите: обоени метали за 47,5% или 52,3 милиони евра; железо и челик за 32,9% или 27 милиони евра; текстилни предива и сл. за 5,6% или 4 милиони евра);
- хемиски производи за 26,9% (катран и сирови хемикалии за 70% или 28,6 милиони евра; бои и материји за штавење за 43,1% или 12,5 милиони евра; хемиски материји и метални производи за 36,1% или 9,8 милиони евра);
- машини и транспортни уреди за 7,0% (во рамки на кои категоријата електрични машини и делови за 21,3% или 8,3 милиони евра; индустриски машини и делови за 11,0% или 3,3 милиони евра; друмски возила за 3,4% или 2 милиони евра).

Сепак, на бројките треба да им се пријде со претпазливост бидејќи од истите не е елиминиран базниот ефект од првиот квартал минатата година.

Гледано по економска намена во К-1-2012 година најголемо учество во увозот имаат стоките за индустриско производство (35,9%), потоа следуваат: енергијата (27,1%), стоките за лична потрошувачка (23,2%) и производите за инвестиции (13,8%).

Трговската отвореност на РМ во К-1-2012 изнесува 105,4% и забележува стеснување во однос на истиот квартал од 2011 година за 7,2 п.п., што се должи на намалувањето на трговската размена и реализираната негативна стапка на раст на нивото на БДП во овој квартал.

Во К-1-2012, надворешно трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) е намалена за 8,4% во однос на К-1-2011, пришто учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена останува на исто ниво со првиот квартал од 2011 година и изнесува 57,8%, при што извозот на стоки учествува со 64,8%, а увозот на стоки со 53,6%. Како резултат на структурните промени во размената со странство, во првиот квартал од 2012 година, 71% од трговскиот дефицит на земјата е последица на дефицитот во размената со Србија, Русија, В.Британија и Грција, а остатокот од дефицитот е

последица на размената со: Кина, Турција, Бугарија, Швајцарија, Словенија и други. Суфицит во размената е остварен со Германија, Албанија, Црна Гора, Белгија, Босна и Херцеговина, Кореја и други.

Во К-1-2012 година е остварен дефицит на тековната сметка со износ од 99,7 милиони евра или -5,9% од БДП, наспроти дефицитот остварен во претходниот квартал (К-4-2011) од 12 милиони евра. Споредено со истиот квартал од 2011 година, негативниот јаз во тековната сметка е стеснет за 50,1% (200,3 милиони евра дефицит во К-1-2011 наспроти 99,7 милиони евра дефицит во К-1-2012 година).

Во К-1-2012 година, салдото на билансот на услуги бележи дефицит од 9,8 милиони евра, што е намалување за 29 милиони евра во однос на К-1-2011.

Од друга страна, зголемените нето тековни трансфери за 24,3% или во апсолутен износ од 330,7 милиони евра, придонесува за намалениот дефицит на тековната сметка во К1 од 2012 година за 50%.

Во К-1-2012 **трговското салдо** (-23,4% од БДП), бележи негативно поместување во однос на претходните три квартала од 2011 година, а позитивно поместување во однос на првиот квартал од 2011 година (кога трговското салдо изнесувало -27,6% од БДП).

Движењата на извозот и увозот во К-1-2012 година е со значително намален интензитет во споредба со претходните три квартала, при што се остварени негативни стапки на раст и ваквите движења придонесоа нивото на трговски дефицит во однос на БДП да се продлабочи во однос на К-4 2011 и К-3 2011.

Во истиот квартал, **нето-тековните трансфери** забележаа раст од 24,3% во однос на К-1-2011, што во

поголем дел произлегува од повисоките приватни трансфери. Приватните трансфери забележуваат раст од 33,9% (83 милиони евра) и продолжуваат да имаат доминантно учество (99%) во тековните трансфери.

Извештајот го подготви

Министерство за финансии
Сектор за макроекономска политика

М-р Анита Поповска
Ангела Васовска
Анета Ацевска
Копринка Сапунова
Неџати Куртиши

Контролирал:

Д-р Сања Киковска - Георгиевска

Одобрил:

Јордан Трајковски

Jordan.Trajkovski@finance.gov.mk

Скопје, јули 2012 година